

Gasthoofdredacteur: Froukje Hajer

Jeugdbeleid

De nieuwe gemeentebesturen staan voor de uitdaging om als regisseur te werken aan een holistisch kindvriendelijk beleid. Jeugdorganisaties en buurt- en wijkcentra willen graag een grotere rol. In deze special een blik op hun belang en betekenis.

- 32** Kunnen alle kinderen meedoen? Froukje Hajer beschrijft wat nodig is om schotten tussen verschillende beleidsdomeinen te verwijderen
- 36** Jeugdorganisaties zitten diep in de haarvaten van de wijken. Hun structurele aanwezigheid is van essentieel belang voor het opbouwen van een duurzame pedagogische relatie
- 38** Wijkcentrum De Mussen in de Haagse Schilderswijk nam het initiatief tot een Jeugdtribunaal: speels en serieus tegelijk klonk een dringende roep om verandering
- 41** Schoolpleinen kunnen een grotere rol in de wijk of buurt spelen dan alleen als speelplaats. Ook hier geldt dat een brede samenwerking nodig is

Gemeenten

AUTEUR: Froukje Hajer

FOTO'S: Mirjam van Klink

In januari verscheen de evaluatie van de jeugdwet. Een van de conclusies: er moet meer worden gedaan aan preventief jeugd beleid. Dit is een taak van gemeenten! Er is nog een grote kloof in het beleid vanuit jeugdzorg, en het 'gewone' jeugd beleid. Als beleidssectoren binnen gemeenten meer samenwerken vanuit het belang van kinderen in buurten, is er een wereld te winnen.

Werkgevers binnen het sociaal domein en jeugdorganisaties zijn partners in het jeugd beleid, en werken steeds meer samen met collega's uit de jeugdhulp, opdat alle kinderen goed en gezond kunnen opgroeien. Dit gaat echter nog niet vanzelf. Er zijn nog te veel schotten tussen de beleidsdomeinen, die alle met eigen budgetten, organisatiestructuren en subsidieregelingen werken. Gemeenten staan voor de uitdaging om als regisseur te werken aan een holistisch kindvriendelijk beleid, in het sociaal domein en aan de fysieke ruimtelijke kant. Alleen dan ontstaat een kindvriendelijke gemeente, met een positief jeugd beleid, en dan geldt de leuze: 'a childfriendly city is a city friendly to all'.

Op 1 januari 2015 is de Jeugdwet in werking getreden. Sindsdien zijn minder bestuurslagen verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdzorg. Versnipperde zorg met teveel geldstromen, zonder duidelijke regie moet worden voorkomen. Doel van de Jeugdwet is de zorg dichterbij huis,

dichterbij jongeren en in de wijk te organiseren. Gemeenten zijn verantwoordelijk, met steun van het Rijk. De minister van VWS nam samen met de minister voor Rechtsbescherming en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het de eerste evaluatierapport over de Jeugdwet eind januari in ontvangst. De evaluatie leert dat bestuurlijke veranderingen in gang gezet zijn - de transitie - maar dat de transformatie nog een lange weg kent. Veel eenoudergezinnen en gezinnen met een laag inkomen hebben grote moeite hebben om de weg naar de juiste hulp te vinden. Gemeenten hebben regie, maar er zijn vele afdelingen die verantwoordelijk zijn voor onderdelen van het totale jeugd beleid. Te veel gaat het nog om jeugdZORGbeleid. Iedere gemeente mag op zijn eigen manier het jeugd beleid vormgeven. De focus is vooral op wijkteams gericht, die met verschillende disciplines proberen kinderen en gezinnen effectiever te ondersteunen.

Uit de evaluatie Hoofdconclusie onderzoekers:
"De veranderingen sinds invoering van de

Niet alleen op school en op de opvang doe je belangrijke leerervaringen op. Ook in de vrije tijd en in de buurt

zijn aan zet

Jeugdwet zijn vooral te kenmerken als transitie, de gewenste transformatie, gericht op de realisatie van de doelen van wet, moet grotendeels nog vorm krijgen.”

Een van de conclusies uit de evaluatie van de Jeugdwet is dat ‘veel gemeenten nog onvoldoende toekomen aan een goede verbinding met andere domeinen, zoals het onderwijs, schuldhulpverlening of de Wmo en bij de overgang naar volwassenheid (18-/18+)’. (Citaat uit brief ministers aan Tweede Kamer, 30 januari 2018).

De rapporten laten zien dat de focus op de extra zorg is gericht. Hier schuilt een gevaar. Een van de uitgangspunten van de jeugdwet is dat sneller, dichterbij huis, lichtere vormen van zorg en steun beschikbaar moeten zijn. Daarnaast is specialistischer zorg nodig.

Er bestaat in de praktijk nog een grote kloof tussen jeugdzorgprofessionals in de jeugdhulp, en de jeugdorganisaties die in de wijken actief zijn. Niet overal zijn beleidsbepalers bekend met de collega-jeugdvoorzieningen, die actief zijn in buurten. En dat zijn er legio. Jeugdorganisaties horen ook in het rijtje partners in het sociaal domein. Zij zijn gericht op alle kinderen en jongeren, en hebben extra aandacht voor hen die dat nodig hebben. Zij vormen een sociaal vangnet, met hun vele activiteiten gericht op ontspanning, ontmoeting, en empowerment. Daarnaast

Uit de memorie van toelichting van de Jeugdwet: Aan dit wetsvoorstel ligt de visie op de pedagogische civil society ten grondslag waarin ieder kind een veilige omgeving om zich heen heeft, waarin de school, de naschoolse opvang, de sportclub en de buurt een belangrijke rol spelen. Een succesvolle schoolloopbaan en doorstroom naar werk ligt aan de basis van welbevinden, economische zelfstandigheid en democratisch burgerschap. Algemene jeugdvoorzieningen zoals de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg, scholen, sportclubs, buurthuizen, jongerenwerk en vrijwillige inzet dragen bij aan een positief opgroei- en opvoedklimaat. Een kindvriendelijke fysieke omgeving die jeugd stimuleert om meer te bewegen en vrijuit te spelen maakt hier deel van uit (speeltuinen, trapveldjes). Een positief jeugdbeleid dat uitgaat van mogelijkheden van jongeren en waarin ouders, kinderen en jongeren gehoord worden en een stem hebben in de ontwikkeling van voorzieningen voor jeugdigen.

zijn er vele projecten met tijdelijke financiering van subsidie of fondsen vanuit verschillende beleidsvelden, vooral in kwetsbare wijken, die goedbedoeld langs elkaar heen werken, gericht op dezelfde kinderen en gezinnen.

Ook de werkgeversorganisatie SociaalwerkNL en de directeurs van welzijnsorganisaties (Verdiwel) zien deze kloof. In een recente brief “Doe recht aan ieder kind” aan gemeentes pleiten zij in het sociaal domein voor goed kinderwerk als vaste voorziening, met name in kwetsbaardere wijken. Niet alle kinderen hebben gelijke kansen. “Neem Fieke: ze heeft twee hoogopgeleide werkende ouders, woont in een vrijstaand huis in Tuinwijk, gaat naar een Montessorischool en naar de BSO; heeft dwarsfluitles en hockey, gaat drie keer per jaar op vakantie, wil later kinderarts worden.

Kunnen alle kinderen meedoen? Samenspel is nodig tussen gemeenten en jeugdorganisaties. Iedereen speelt mee en is welkom in een kindvriendelijke buurt

Of neem Chalid: zijn moeder is al jaren weduwe, woont in een galerijflat in Charlois, deelt een slaapkamer met twee broertjes, spijbelt regelmatig, brengt uren in de voetbalkooi door, is nooit op vakantie geweest, maar droomt van een basisplaats in Feyenoord 1.”

Toenemende tweedeling tegengaan

Kim Putters, directeur van het Sociaal Cultureel Planbureau, waarschuwt voor een toenemende tweedeling, niet zozeer tussen ‘haves en havenots’, maar tussen ‘cans en cannots’, tussen hoog- en laagopgeleide Nederlanders. Het gevaar is groot dat ook hun kinderen daarvan de dupe worden. Als we willen dat ongelijkheid in scholing in carrièreperspectieven niet stelselmatig overgaat van generatie op generatie, dan moeten we werk maken van gelijke kansen voor ieder kind. Dan komt volgens SociaalwerkNL het kinderwerk nadrukkelijk in beeld. “Kinderwerk richt zich vooral op kwetsbare kinderen in kwetsbare buurten. Op kinderen die thuis te weinig gelegenheid hebben om te spelen, die wonen in buurten met veel verkeer, overlast en criminaliteit. Kinderwerk compenseert: de schade beperken, de veerkracht versterken. Kinderwerk geeft juist hen de ruimte om alsnog te ontdekken wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Professionele kinder- en jeugdwerkers kunnen bovendien maatwerk leveren, dankzij hun kennis van de sociale kaart en hun contacten met andere professionals, waaronder wijkteams, CJG’s, scholen, jeugdhulp en justitie. Ze weten wie ze wanneer

moeten inschakelen. Bovendien zijn ze gewend om waar mogelijk vrijwilligers in te schakelen en te begeleiden.”

Jeugdorganisaties, kinder- en tiener- en jongerenwerk

Kinderwerkers werken onder verschillende namen en vanuit diverse organisaties. Met professionals en vrijwilligers. Zo zijn er buurtwerkers, brede-schoolcoördinatoren, speeltuinwerkers, kinderopbouwwerkers en combinatiefunctionarissen. Doordat ze kinderen meemaken tijdens sport, spel en sociale activiteiten, kunnen ze vroegtijdig signalen oppikken van bijvoorbeeld kindermishandeling, verwaarlozing of ernstige armoede. Bovendien stimuleren ze actief burgerschap: ze leren kinderen bij te dragen aan hun buurt en oog te hebben voor anderen. Omdat ze zo dicht bij kinderen werken – niet vanuit probleembenaderingen, maar uitgaand van de kracht van kinderen en volwassenen – hebben ze een ander contact met ouders dan (jeugd)hulpverleners die in beeld komen als er iets niet goed gaat.

Kosten besparen

Kinderwerk en jongerenwerk, met professionals én vrijwillige begeleiders zijn van cruciaal belang voor de empowerment van kinderen en jongeren. Niet alleen op school en op de opvang doe je belangrijke leerervaringen op. Ook in de vrije tijd en in de buurt. Volwassenen herinneren zich dat vanuit hun eigen jeugd, als zij terugdenken aan ervaringen bij de scouting, sportclubs, en allerlei

activiteiten in de vrije tijd, die zij zelf ondernamen als kind. Zo ontdekken kinderen en jongeren de grenzen, en leren zij participeren in de samenleving. Maar daar moet dan wel ruimte voor zijn. Letterlijk en figuurlijk. Zijn er huttenhouwplaatsen, theater-, ontmoetings- en speelplekken voor de jeugd? En is er ruimte om zelf aan de slag te gaan met leeftijdsgenoten in de vrije tijd? Er moet iets te kiezen zijn, iedereen heeft eigen talenten! Gemeenten zijn medeverantwoordelijk om te zorgen voor een kindvriendelijke infrastructuur. Dat is een belangrijk onderdeel van het jeugdbeleid. De kost gaat voor de baat uit. Volgens recente schattingen levert investeren in jongerenwerk bijvoorbeeld jaarlijks maar liefst 45 miljoen euro op. (E. Leih, Participe, 2017)

Ook de Jeugdorganisaties, zoals Scouting, YMCA, NUSO, het Steunpunt KinderVakanties en vele andere hebben in een gezamenlijke brief gemeenten gevraagd met hen te werken aan:

- Creëren van goede randvoorwaarden om activiteiten te kunnen doen (goed en veilige huisvesting, buitenspeelruimte, speelnatuur)
- Ondersteunen/financieren van deskundigheidsbevordering van vrijwilligers die met jeugd werken,
- Wegnemen van regeldruk die activiteiten met jeugd belemmeren,
- Ondersteunen en coördineren van lokale netwerken, zowel tussen organisaties met jeugd (jeugdwerk, sport) als met de professionals op dit terrein (GGD, CJG, onderwijs)

- Betaalbaar jeugdwerk voor alle kinderen (gemeentelijke minimaregelingen, aansluiten bij Jeugdsport- en Jeugd cultuurfonds etc)
- Stimuleren van vrijwilligerswerk.

Een mooie kans voor de nieuwe colleges in alle gemeenten om positief jeugdbeleid te realiseren, en daarmee het Kinderrechtenverdrag te implementeren. Voor álle kinderen is het van belang dat goede voorzieningen in buurten beschikbaar zijn op terrein van zorg, educatie, gezondheid en spel en cultuur. Voor kinderen die opgroeien met extra risicofactoren is het extra belangrijk dat zij ruimte hebben voor hun spel en ontwikkelen van hun talenten, opdat zij indrukken kunnen verwerken, en greep krijgen en houden op de wereld om hun heen. Zo krijgen zij een fundament voor het leven.

Meer lezen:

rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2018/01/30/reactie-minister-hugo-de-jonge-op-evaluatie-jeugdwet

vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/jeugdhulp/nieuws/vng-reactie-op-tussenevaluatie-van-de-jeugdwet

nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Kinder-en-jongerenwerk/Kinder-en-jongerenwerk

zorgwelzijn.nl/jongerenwerk-wordt-nog-steeds-onderschat

kinderwerkwinkel.nl/product-kinderwerk/10-taken-kinderwerk

ruimtevoordejeugd.nl/brief-jeugdorganisaties

In de haarvaten van de wijken

In gemeenten zijn veel jeugdorganisaties, sportverenigingen, culturele- en kunstorganisaties, natuur- en milieugroepen, en sportbuurtwerkprojecten die een lange traditie hebben. Hun structurele aanwezigheid is van essentieel belang bij het opbouwen van een duurzame pedagogische relatie.

De organisaties bestaan naast vele andere projecten en buurtinitiatieven. Enkele hebben zich landelijk georganiseerd, andere zijn alleen lokaal actief. Ze zijn gericht op de uitvoering - en van oudsher niet op de eigen PR om de effectiviteit van hun organisatie aan tonen. Kinderwerk, jongerenwerk en jeugdorganisaties hebben een sterke basis in wijken, met vrijwillige inzet van buurtbewoners. Daardoor kunnen kinderen meedoen, ook zij die dat extra nodig hebben. Daar hoeven we niet altijd speciale projecten voor op te tuigen.

Op deze pagina's een paar voorbeelden van de inzet van jeugdorganisaties die, samen met andere, een brief naar alle gemeenten hebben gestuurd om aandacht te vragen voor hun positie en de oproep om mee te werken aan beter beleid.

Zie ook de homepages van de jeugdorganisaties om een beeld van hun werk te krijgen.

Speeltuinen zijn belangrijke speel- en ontmoetingsplekken in de buurt om te spelen, te bewegen, te ravotten en vriendschappen te sluiten. Speeltuin De Merendroom in Leiden is een mooi voorbeeld. Kinderen kunnen er niet alleen lekker spelen, maar het is bovenal een veilige en vertrouwde omgeving voor de kwetsbare kinderen in de wijk. In De Merendroom komen veel kinderen van ouders die hard moeten werken om rond te komen. Zij hebben bijvoorbeeld geen geld voor naschoolse opvang. Zonder de speeltuin zwerven de kinderen na school op straat of zijn alleen thuis. Sonja van Uden is een van de vaste vrijwilligers: "Dagelijks doen we ons best om de kinderen liefdevol op te vangen. We bieden de kinderen activiteiten na school, bieden ze structuur en geven ze gewoon wat extra aandacht. Iedereen is er blij mee...de mensen in de wijk en vooral de kinderen."

Zoals in Leiden zijn er vele voorbeelden van speeltuinen die lokaal een belangrijke functie in de opvang van kinderen en het bieden van een leuke speelplek. Bij de landelijke vereniging NUSO zijn ruim 500 speeltuinverenigingen en -stichtingen aangesloten die samen minimaal 250.000 kinderen bereiken. Organisaties van vrijwilligers uit de wijk kunnen de speeltuin. Ouders en buurtbewoners zorgen samen voor het beheer en onderhoud en organiseren activiteiten voor de kinderen. Speeltuinen zijn er voor alle kinderen en zeker ook voor de kinderen die niet makkelijk toegang hebben tot opvang en clubs. Vrijwilligers in de speeltuinen hebben behoefte aan steun en waardering voor het kunnen van de speeltuin en het begeleiden van de kinderen. Vanuit de landelijke organisaties, maar zeker ook op lokaal niveau kan deze steun worden gegeven.

NUSO:
Dagelijks doen we ons best de kinderen liefdevol op te vangen

nuso.nl

Bij Scouting spelen alle kinderen en jongeren mee, zonder dat gelet wordt op achtergrond, handicap of opleiding. In meer dan 1000 groepen in bijna alle gemeenten van Nederland komen wekelijks 110.000 kinderen, jongeren en vrijwilligers samen om plezier te hebben en zich spelenderwijs te ontwikkelen. Op allerlei manieren zorgen scoutinggroepen ervoor dat iedereen mee kan doen. Kinderen met een rugzakje zijn welkom bij reguliere scoutinggroepen en op 80 plekken in Nederland wordt daarnaast extra rekening gehouden met kinderen met een beperking, afhankelijk van hun eigen wensen en behoeften. Soms zorgt de thuissituatie ervoor dat het voor kinderen lastig is mee te doen aan vrijetijdsacti-

viteiten. Regelingen bij gemeenten, diverse fondsen en een nieuwe regeling van het ministerie van SZW maken het mogelijk dat deze kinderen toch samen met leeftijdsgenootjes op avontuur gaan. Samen met het Leger des Heils worden op verschillende plekken in Nederland, zoals bijvoorbeeld in de Bijlmer en op Urk, scoutinggroepen opgericht waar kinderen die anders niet met het jeugdwerk in aanraking komen, scoutingactiviteiten kunnen doen. Scouting is een wereldwijde organisatie en ook in Nederland zijn kinderen met verschillende culturele achtergronden lid van Scouting, zoals bij Scoutinggroep De Cirkel in Almere en Scouting Sint George in Hengelo, waar Syrische Vluchtelingen samenkomen.

Scouting: Aandacht voor kinderen met een beperking

■ scouting.nl/minima
legerdesheils.nl/scouting
scoutingdecirkel.nl

“**Bewolkt** en grote kans op een bui” was de weersvoorspelling van Piet Paulusma voor de eerste dag van het allereerste bouwdoorp in Den Haag Ypenburg. De 150 kinderen die zich ‘s morgens op het bouwterrein hadden verzameld maakte dit niks uit. Ze keken vol enthousiasme uit naar hun huttenbouwweek. Mateo en Sebastiaan zijn er helemaal klaar voor. Met hun rugzakje, waar een hamer half uit steekt komen ze aangerend. Samen met hun vriendjes timmeren ze flink door aan hun bouwwerk. Pallet na pallet beginnen de eerste hutjes al vorm te krijgen. Elke ochtend wordt er getimmerd aan de hutten, elke middag worden sport- en spelactiviteiten georganiseerd: vossenjacht, grote levende spelen en een sportdag met ADO Den Haag. Op donderdag bestaat de mogelijkheid voor de kinderen om in hun eigen hut te blijven slapen. “Slapen? Nee hoor

wij niet! Wij blijven de hele nacht wakker,” roept de oudste groep. En op vrijdagochtend blijkt dat alle kinderen héérlijk geslapen hebben... En dan moet alles ook weer afgebroken worden. In een ochtend ruimen 150 kinderen op waar ze vier dagen aan getimmerd hebben. En na de lunch vragen vele ouders: “Komt er volgend jaar weer een bouwdoorp?” “Natuurlijk!” luidt het antwoord. “Dit wordt een vaste traditie in Ypenburg!” Deze huttenbouwweek is een initiatief van de jeugdorganisatie YMCA in Den Haag, om alle kinderen, ongeacht herkomst of thuissituatie, uit de wijk te leren samen te spelen én samen te werken. De eerste week vond plaats in 2015 en wordt door vrijwilligers georganiseerd en uitgevoerd. Toch verdient het werk aandacht en ondersteuning, lokaal en landelijk en zowel in de uitvoering als in de begeleiding van kinderen.

YMCA: Ravotten en huttenbouwen in stedelijk gebied

■ ymca.nl of
ymcadenhaag.nl

Tribunaal legt bal bij politiek

AUTEUR: Jos Oude Holtkamp

FOTO'S: Froukje Hajer

De uitvoering van het Jeugd Tribunaal was in handen van Theater In Feite. De acteurs speelden advocaten en de rechter en slaagden erin de serieuze problematiek een luchtig en humoristisch tintje te geven.

Zijn er in de Haagse wijken Schilderswijk en Transvaal voldoende mogelijkheden voor kinderen en jongeren tot kwalitatief goede vrijetijdsbesteding? Daar draaide het om tijdens het Jeugd Tribunaal dat medio februari plaatsvond. Het antwoord was duidelijk: er is behoefte aan goede plannen voor betaalbare ontwikkeling van de jeugd. Bezuinigingen op jeugd- en jongerenwerk moeten teruggedraaid.

Een tribunaal. Het klinkt als een zwaar instrument. Maar in theater De Vaillant aan de Hobbemastraat in Den Haag werd ook genoeg gelachen. De uitvoering van het Jeugd Tribunaal was in handen van Theater In Feite, een gezelschap dat zich specialiseert in sociaal theater op maat. In het interactieve theaterstuk was naast een politiek debat en deskundige sprekers ook ruimte voor spectaculaire acts en hilarische dansoptreden en liedjes.

Acteurs van In Feite speelden advocaten en de rechter. Advocaat Pro nam het op voor de kinderen, tieners en ouders in de wijken die vóór een verandering van de huidige situatie zijn. Advocaat Contra pleitte voor degenen die het standpunt verdedigden dat de huidige situatie volstaat. Wijkbewoners, kinderen en deskundigen werden opgeroepen als getuigen. Zo ontstond in drie rondes aan de hand van stellingen een levendig debat met politici vanuit alle Haagse partijen.

Buurtbewoners deden volop mee aan het tribunaal.

Rechten van het kind

Uitgangspunt voor het tribunaal was het vastgestelde gebrek aan mogelijkheden voor kinderen in de betreffende wijken om deel te nemen aan speel-, sport- en cultuurvoorzieningen. Het tribunaal confronteerde daarom de lokale politiek met het belang van Artikel 31 van het internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Daarin wordt 'het recht van het kind op rust en vrije tijd' erkend, 'op deelneming aan spel en recreatieve bezigheden passend bij de leeftijd van het kind en op vrije deelneming aan het culturele en artistieke leven'. Het bieden van passende en voor ieder gelijke kansen voor culturele, artistieke en recreatieve bezigheden en vrijetijdsbesteding moet worden gestimuleerd.

Aan de kansgelijkheid schort het in de betreffende wijken. Wijkcentrum De Mussen, initiatiefnemer van het Tribunaal, schildert in een projectdocument de situatie in de Haagse Schilderswijk, waarin het al negentig jaar actief is.

Met meer dan 120 verschillende nationaliteiten is de Schilderswijk uiterst multicultureel. Een derde is jonger dan 19 jaar. Het is een dichtbevolkte wijk met weinig groen. Het opleidingsniveau van de bewoners is relatief laag, de werkloosheid is er hoog (40 procent).

"Ouders zijn vaak enkel in de overlevingsstand," aldus het projectdocument, "ze kennen de weg niet, zien het belang niet of het ontbreekt hen veelal aan de middelen om kinderen deel te laten nemen aan sportverenigingen of creatieve cursussen."

Veelheid aan activiteiten

Centra als De Mussen zijn daarom van eminent belang. De Mussen biedt een enorme veelheid aan activiteiten aan voor alle leeftijdsgroepen, maar loopt, mede door jarenlange bezuinigingen op jeugdwerk, tegen grote problemen aan. Zo moet het centrum het zien te rooien met te weinig vaste beroepskrachten. "De jongerenwerker werkt regelmatig, uitsluitend bijgestaan door stagiaires, met groepen van 50 jongeren. Het mag duidelijk zijn dat dit onverantwoord is." Tijdens de vakanties moet vaak worden overgegaan op een deelnemersstop voor allerlei activiteiten, wat tot grote teleurstelling bij kinderen leidt. De combinatie van een grote toeloop en beperkte professionele mankracht leidt tot rooifbouw op de medewerkers en onvoldoende gelegenheid om optimaal jeugdwerk te bieden.

Al deze problemen en knelpunten kregen volop aandacht tijdens het Tribunaal. Het was ook

"Jeugdwerkers zijn belangrijk voor jongeren in de wijk. Ze kunnen met hen praten en hun geheimen toevertrouwen"

Het tribunaal gaf veel ruimte voor komische sketches en muziek en dans.

“De jongeren-
werker werkt
regelmatig met
groepen van 50
jongeren. Het
mag duidelijk
zijn dat dit on-
verantwoord is”

vooral een mogelijkheid om op een ludieke en toch serieuze manier de wijkbewoners en de kinderen actief bij de problematiek te betrekken. Daar werd tot grote tevredenheid van de initiatiefnemers volop gebruik van gemaakt. “Het was geweldig om te zien hoe betrokken de bezoekers van de buurtcentra zijn.”

Vonnis

Het vonnis van de theaterrechter was duidelijk: verander het beleid, stel meer geld beschikbaar en kom met goede plannen om zoveel mogelijk kinderen en jongeren deel te laten nemen aan vrijetijdsactiviteiten op het gebied van spel, sport en cultuur. “Jeugdwerkers zijn belangrijk voor jongeren in de wijk,” aldus de rechter. “Ze kunnen met hen praten, hun geheimen toevertrouwen. Jeugdwerkers kunnen hen helpen als er problemen zijn.”

Het vonnis werd in ontvangst genomen door Bert van Alphen, jeugdbondsman van Den Haag. Die belofde erop te zullen toezien dat de mooie woorden die werden uitgesproken door de aanwezige politici ook worden omgezet in daden. Daarnaast neemt hij de argumenten in het vonnis mee in een advies aan de gemeenteraad van Den Haag.

Buurtcentrum De Mussen

Het Jeugd Tribunaal was een initiatief van buurtcentrum De Mussen en werd uitgevoerd in samenwerking met Stichting Jeugdwerk en buurthuis Mandelaplein. Het tribunaal werd mede mogelijk gemaakt door Fonds 1818, Stichting Levi Lassen en Stichting Het R.C. Maagdenhuis. Buurtcentrum De Mussen wordt wekelijks bezocht door 2000 buurtbewoners, waaronder ruim 600 kinderen en tieners. Bij De Mussen zijn 20 enthousiaste beroepskrachten, meer dan 120 vrijwilligers en 40 stagiaires werkzaam. Gesticht vanuit de sociaaldemocratische verheffingsgedachte is De Mussen al 90 jaar actief in de Schilderswijk.

De Mussen biedt een veelzijdig activiteitenprogramma op het gebied van Participatie, Sport en Gezondheid, Kunst en Cultuur en Natuur en Techniek. Als rode draad in het aanbod loopt bij alle activiteiten de ontwikkeling van sociale vaardigheden van kinderen en tieners. Daarvoor zijn speciale programma's voor talentontwikkeling ingericht. Ook is er begeleiding bij schoolkeuze, opvoedondersteuning voor ouders en extra aandacht voor kinderen en tieners die thuis in een problematische situatie zitten.

Aan BuitenSpelen kunt u meedoen

BuitenSpelen is hét platform op het gebied van speelbeleid en speelvoorzieningen in Nederland. Bijna 20.000 professionals delen kennis en inspireren elkaar via magazine, website, nieuwsbrieven en social media.

BuitenSpelen informeert vanuit een integrale benadering en is toonaangevend in publicaties over jeugd- en speelbeleid, de uitvoering en ontwerp en het beheer en onderhoud van speelvoorzieningen in Nederland.

Om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen kunt u terecht op www.platformbuitenspelen.nl. Daar kunt u zich ook aanmelden voor het magazine en de nieuwsbrief.

Magazine

BuitenSpelen magazine verschijnt vier keer per jaar en biedt een boeiende mix interviews, achtergrondartikelen, columns, projectbeschrijvingen en een aantal vaste rubrieken. Elk nummer bevat bovendien een hoogst actuele special.

Website

Nieuws uit het vakgebied, inspirerende projectbeschrijvingen, de nieuwste producten en prikkelende blogs: www.platformbuitenspelen.nl biedt het allemaal, plus een uitgebreid brancheregister en actuele evenementenagenda.

Nieuwsbrief

De tweewekelijkse nieuwsbrief brengt u op de hoogte van nieuwsontwikkelingen en de interessantste artikelen, blogs en projecten uit het magazine en van de website.

Evenementen

U ontmoet de redactie van BuitenSpelen het gehele jaar door op allerlei evenementen die iets met buiten spelen te maken hebben.

Tevens is BuitenSpelen onder de vlag van uitgever Acquire Publishing als mediapartner betrokken bij allerlei beurzen en congressen.

BuitenSpelen is een uitgave van Acquire Publishing bv
Schrevenweg 3.16
8024 HB Zwolle
T (038) 460 6384
F (084) 867 -4 30
klantenservice@acquirepublishing.nl

Schoolplein belangrijk voor buurt en wijk

HENK DERKS

Gemeenten moeten bij de vestiging van scholen in nieuwe wijken niet alleen kijken naar normeringen en prognoses, maar ook naar de functie van school en schoolplein voor de kwaliteit en leefbaarheid van de buurt of wijk. Dat vindt Henk Derks van Derks Advies. De oproep is Froukje Hajer, adviseur Jeugdbeleid en Kinderrechten, uit het hart gegrepen.

“Een school en een schoolplein hebben een duidelijke functie in het ecosysteem van een buurt of wijk,” zegt Henk Derks. “Daarom moet een gemeente er ook integraal naar kijken. Niet alleen vanuit ‘harde’ elementen als normeringen en prognoses, maar ook vanuit ‘zachte’ elementen zoals kwaliteit en leefbaarheid voor een wijk of buurt. Dat geldt nog meer wanneer de pleinen openbaar zijn en dus buiten schooltijd door de wijk of buurt gebruikt kunnen worden.”
Natuurlijk doet zich buiten schooltijd het probleem van toezicht voor. Maar ook daar heeft Derks een oplossing voor: “Leg bij de aanleg van de school en het schoolplein ook een voorziening voor ouderen aan, bijvoorbeeld een jeu-de-boulesbaan en zitbankjes. Dat nodigt ouders en grootouders uit om hun kinderen en kleinkinderen in de gaten te houden. En dat is pure winst vanuit het oogpunt van sociale veiligheid. Tenslotte wil niemand dat schoolgaande kinderen ‘s ochtends naalden of condooms op hun schoolplein aantreffen.”

Focus op stenen

De oproep van Derks is uit het hart gegrepen van Froukje Hajer, adviseur Jeugdbeleid en Kinder-

rechten. “Ik zie dat bij de realisatie van onderwijsvoorzieningen de focus vooral is gericht op de stenen, het gebouw en de verdeling van de vierkante meters. Dat komt omdat traditionele opvattingen over leren en onderwijs helaas nog te vaak toonaangevend zijn. De ervaring leert dat daardoor spelen en speelruimte vaak niet tot de speerpunten behoort. Met als gevolg dat het belang van spelen voor de ontwikkeling van kinderen niet een vanzelfsprekend onderdeel is van een programma van eisen – het fundament voor het ontwerp en dus ook voor de begroting – voor zo’n voorziening. Terwijl het dat natuurlijk wel zou moeten zijn.”

Om aan te geven hoe het mis kan gaan verwijst ze naar de nieuwe MFA in Apeldoorn die ook ter sprake komt in de rubriek van Ruimte voor de Jeugd in deze editie. Een splinternieuw gebouw met alleen een paar ‘boxen’ met hekken eromheen als speelruimte. Het illustreert volgens Hajer de ‘treurige uitkomst van de wet en regelgeving die samenwerking in de weg staat en zo kansen om zeep helpt voor een echt uitdagende en stoere speelomgeving, waar kinderen elkaar kunnen ontmoeten en samen kunnen spelen.”

AUTEUR: Peter Bekkering

Henk Derks:
“Leg bij de aanleg van de school en het schoolplein ook een voorziening voor ouderen aan, bijvoorbeeld een jeu-de-boulesbaan”

FROUKJE HAJER

Froukje Hajer:
 “Kijk niet alleen
 naar vierkante
 meters en geld
 - uiteindelijk
 moet het gaan
 om het welzijn
 van kinderen”

FOTO: Mirjam van Klink

Maximale norm

De betreffende MFA is maar een voorbeeld. Hajer: “Er komen steeds meer MFA’s en IKC’s. In die MFA’s en IKC’s zijn meer kinderen ondergebracht dan voorheen in de aparte schoolgebouwen. Je zou denken, meer kinderen, dan ook meer speelruimte. Helaas is dat niet zo. Ontwerpers van deze gebouwen gaan uit van een maximale norm en meer kinderen heeft dus geen effect op het aantal vierkante meters. Heel raar als je bedenkt dat dat voor parkeerplekken niet geldt. Hoe meer bewoners hoe meer parkeerplaatsen.” Ze gaat verder over de norm: “Die maakt dat grote scholen kampen met een chronisch buitenspeelruimtegebrek. Noodgedwongen spelen de kinderen in shifts buiten. Dat betekent dat zomaar spontaan bedenken ‘kom, ik geef deze rekenles buiten’ niet kan omdat er altijd andere klassen buiten spelen. Heb je een mooi schoolplein met een amfitheater voor buitenlessen, kun je het nog niet gebruiken!”

Gezamenlijke visie

Hajer heeft suggesties om dit te doorbreken: “Zorg dat spelen stevig in het plan van eisen staat waarmee bouwers, ontwerpers en ontwikkelaars van MFA’s en IKC’s aan de slag gaan. Dat kan echter alleen als er een gezamenlijke visie is, opgesteld door iedereen die betrokken is bij het

MFA of IKC. Ook moeten het schoolbestuur, de GGD en de gemeente er vierkant achterstaan. De onderhandelingen gaan namelijk over vierkante meters en dus geld. Maar uiteindelijk zouden ze moeten gaan om het welzijn van kinderen. En daar hoort een goed schoolplein ook bij.” Derks knikt instemmend: “Niet alleen de kinderen hebben daar baat bij. Ook de wijk en de buurt. Want door een goed en groot genoeg openbaar schoolplein neemt de kwaliteit van buurt en wijk toe.”